

INNOVATSIYA VA ANANALAR INTEGRATSIYASI ASOSIDA TALABALARNI MANAVIY RUHDA TARBIYALASH

Usmonova Dilafruz Umrzoqovna

Navoiy davlat pedagogika instituti Umumiy pedagogika va psixologiya kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada innovatsiya va ananalar integratsiyasi asosida talabalarni manaviy ruhda tarbiyalash haqida so'z boradi. Shuningdek pedagog psixologning innovatsion jarayonning faol ishtirokchisi sifatidagi rolini qabul qilish, innovatsion jarayonni psixologik qo'llab-quvvatlashning o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida bilimlarning yetishmasligi bilan bog'liq bo'lgan talabalar - bo'lajak pedagogik psixologlarning innovatsion pozitsiyasini rivojlantirish muammolari olib borilgan. Bundan tashqari talabalar - bo'lajak pedagogik psixologlarning innovatsion pozitsiyasini shakllantirish dinamikasi yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, integratsiya, rivojlanish, ijtimoiylashish, pedagogik mahorat, individuallik, ma'naviy tarbiya, ijodiy fazilatlar, ko'nikma, malaka.

ВОСПИТАНИЕ СТУДЕНТОВ В ДУХЕ МОРАЛИ НА ОСНОВЕ ИНТЕГРАЦИИ ИННОВАЦИЙ И ТРАДИЦИЙ

Усмонова Дилафруз Умрзоқовна

Навоийский государственный педагогический институт Преподаватель кафедры общей педагогики и психологии

Аннотация. В этой статье рассказывается о воспитании студентов в духе морали на основе интеграции инноваций и традиций. Проведены также исследования проблем принятия роли педагога-психолога как активно участника инновационного процесса, развития инновационной позиции учащихся - будущих педагогов-психологов, связанных с недостаточностью знаний об особенностях психологического сопровождения инновационного процесса. Кроме того, освещена динамика формирования инновационной позиции студентов-будущих педагогов-психологов.

Ключевые слова: инновации, интеграция, развитие, социализация, педагогическое мастерство, индивидуальность, духовное воспитание, творческие качества, навыки, компетентность.

EDUCATION OF STUDENTS IN A SPIRITUAL SPIRIT BASED ON THE INTEGRATION OF INNOVATION AND TRADITIONS

Usmonova Dilafruz Umrzoqovna

Navoi State Pedagogical Institute Lecturer of the Department of General Pedagogy and Psychology

Annotation. This article will talk about the education of students in a spiritual spirit on the basis of innovation and the integration of traditions. Also, the problems of accepting the role of the pedagogical psychologist as an active participant in the innovation process, the development of an innovative position of students-future pedagogical psychologists associated with a lack of knowledge about the peculiarities of the psychological support of the innovative process were carried out. In addition, the dynamics of the formation of an innovative position of students - future pedagogical psychologists are highlighted.

Key words: innovation, integration, development, socialization, pedagogical skill, individuality, spiritual education, creative qualities, skills, competence.

Kirish. Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish va rivojlantirish uchun nafaqat yuqori texnologiyali va bilim talab qiladigan sohalar uchun malakali professional kadrlar, balki faollik, mustaqillik, tashabbuskorlik, ijtimoiylashuvga qodir, yuksak ma'naviyatli, ma'naviy madaniyatga ega mas'uliyatli mutaxassislarni ham tayyorlash zarur. , bag'rikenglik, turli masalalarni ijodiy hal qila oladigan va tez o'zgaruvchan ishlab chiqarish sharoitlariga moslasha oladigan boshqa xalqlarning tillari, an'analari va madaniyatini hurmat qilish.

Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish va rivojlantirish uchun nafaqat yuqori texnologiyali va bilim talab qiladigan sohalar uchun malakali professional kadrlar, balki faollik, mustaqillik, tashabbuskorlik, ijtimoiylashuvga qodir, yuksak ma'naviyatli, ma'naviy madaniyatga ega mas'uliyatli mutaxassislarni ham tayyorlash zarur. , bag'rikenglik, turli masalalarni ijodiy hal qila oladigan va tez o'zgaruvchan ishlab chiqarish sharoitlariga moslasha oladigan boshqa xalqlarning tillari, an'analari va madaniyatini hurmat qilish.

Jahon hamjamiyatining rivojlanishi inson shaxsiyatining ustuvorligini, uning individual o'ziga xos salohiyati va ijodiy fazilatlarini ochib berishni ta'kidlaydi. Jamiyatni dinamik ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va axborotlashtirish natijasida yuzaga kelgan qarama-qarshiliklarni hal qilish vositasi sifatida madaniyat odamini tarbiyalash g'oyasi pedagogika fani uchun an'anaviy bo'lgan ko'plab muammolarni

dolzarblashtirdi. Umumiy va kasbiy madaniyati yuqori bo'lgan oliy o'quv yurtlari bitiruvchilarining yangi avlodini shakllantirish oliy ta'limni modernizatsiya qilishning strategik yo'nalishlaridan biridir.

Talabalarining kasbiy tayyorgarligida ustun bo'lgan ta'limning axborot modeli ularning ongida g'oyalarning parchalanishiga olib keladi: kasbiy ta'lim muassasasida ma'lum bilim va ko'nikmalar tizimini olish orqali talabalar ularni o'zlarining individual xususiyatlari bilan mustaqil ravishda bog'lay olmaydilar, ijodiy salohiyatni o'z-o'zini rivojlantirish usullarini tanlashda qiyinchiliklarga duch kelishadi. O'z qobiliyatlari, bilimlari, ko'nikmalari, faoliyati, uning natijalarini tanqidiy aks ettirish sharoitida amalga oshiriladigan talaba shaxsini o'z-o'zini tarbiyalash va o'z-o'zini rivojlantirish zamonaviy oliy ta'limning eng muhim vazifasidir. Ushbu jarayonda yetakchi rol talabaning kasbiy tarbiyasiga tegishli.

Ta'lim psixologining innovatsion pozitsiyasini shakllantirish muammosi kasbiy ta'limning psixologik-pedagogik nazariyasi va amaliyoti uchun muhimdir. Ta'lim psixologining innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashga tayyorligi muammolariga murojaat qilish va ularni zamonaviy ilmiy fikrning eng muhim yo'nalishlari qatoriga kiritish jamiyatda va ta'lim sohasida innovatsion jarayonlarning tobora o'sib borayotgan dinamikasini anglash natijasi bo'ldi.

Ushbu yo'nalishdagi ilmiy qiziqishlarning rivojlanishi ushbu hodisaning murakkabligi va ko'p qirrali ekanligini aniqladi, bu esa uni tahlil qilishda turli xil yondashuvlarning paydo bo'lishiga olib keldi. Bu innovatsion pedagogik faoliyatni qo'llab-quvvatlash innovatsiyalarning o'zi, innovatsiyalar sub'ektlari va ularning ijtimoiy-madaniy muhitiga tegishli omillarni hisobga olgan holda tizimli, yaxlit o'rganishni talab qilishini anglash zarurligini aniqladi.

Bugungi kunda psixologiya fanida nazariy va amaliy shartlar mavjud bo'lib, ularni hisobga olish innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashga qodir bo'lgan ta'lim psixologlarini tayyorlashni amalga oshirishda zarur.

Ta'lim psixologining innovatsion pozitsiyasini shakllantirish ta'lim amaliyotining innovatsion ta'lim tarkibiy qismlarining rivojlanish darajasini (atrof-muhit, o'qitish, talabalar) ekspertizadan o'tkazish, tuzatish va rivojlanayotgan ta'lim dasturlarini baholash, ularni ishlab chiqish va samaradorligini aniqlash zarurati bilan bog'liq.

Ta'lim psixologining kasbiy faoliyatida olingan bilimlarni psixologik va pedagogik innovatsion tizimning turli sohalariga qo'llash zarurati paydo bo'ldi: kadrlar va ijtimoiy-innovatsion ta'lim muhitida pedagogik jarayonlar, innovatsion xatti-harakatlar, aloqa, shaxslararo va guruhlararo munosabatlar; innovatsion ta'lim tizimiga kiritilgan maktabgacha, o'rta va oliy o'quv yurtlari o'quvchilarining shaxsiy va kognitiv rivojlanish darajasini tashxislashning etarli usullarini tanlashda. Ta'lim psixologining ishidagi hal qilinmagan muammolardan biri bu innovatsion o'qituvchining kasbiy muhim fazilatlarini, uning ijtimoiy etukligini, ijtimoiy guruhni innovatsion jarayonning sub'ekti sifatida diagnostika qilish usullarini o'zlashtirishdir.

Ushbu ishimizning ilmiy yangiligi shundan iboratki, atrof-muhit, aloqa va faoliyatni birlashtirish tamoyillari asosida amalga oshiriladigan maqsadlar, tamoyillar, mazmun, pedagogik sharoitlarga mos ravishda nazariya, metodologiya va amaliyotning o'zaro bog'liqligini tizimli ravishda aks ettiruvchi o'quv va darsdan tashqari faoliyatni birlashtirish sharoitida talabalarni kasbiy tarbiyalash modeli ishlab chiqilgan; pedagogik qo'llab-quvvatlash; talaba shaxsini o'z-o'zini anglash;

Kasbiy ta'lim samaradorligini oshirish uchun pedagogik sharoitlar asoslanadi:

a) tashabbus asosida talabaning subyektiv pozitsiyasini aktallashtirish aks ettirish, qiymatga asoslangan faoliyatga qo'shilish;

b) ta'lim va ta'limning o'zaro ta'sirida ta'lim muhitini shakllantirish darsdan tashqari faoliyat;

v) talabaning ijtimoiy-kasbiy munosabatlar tajribasini kengaytiradigan kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirish;

3. Talabaning kasbiy tarbiyasi mezonlari va ko'rsatkichlari aniqlandi: motivatsion-qiymat (kasbiy faoliyatga qiymat munosabatini tavsiflaydi); intellektual (bilim mavjudligini, qaror qabul qilish qobiliyatini va nostandart muammolar va vaziyatlarni hal qilish usullarini topish qobiliyatini tavsiflaydi); kasbiy va kommunikativ (talabaning kommunikativ madaniyati darajasini, jamoaviy va guruhviy vaziyatlarda professional o'zaro munosabatlariga tayyorligini tavsiflaydi faoliyati).

Xulosa

Ma'naviyat – insonning muhim tarkibiy qismi bo'lib, xalqning o'zgaruvchan jamiyatga ijobiy integratsiyalashuvini belgilab beradi, u butun ijtimoiy hayotning ma'naviy-axloqiy tarkibiy qismi bo'lmasa, davlat barbod bo'lishi, iqtisod to'xtashi, madaniyat yo'q bo'lib ketishiga tajribadan amin bo'ladi. , eng chuqur ilmiy bilimlar va eng yangi texnologiyalar foydasiz bo'lib qoladi. Ma'naviy qadriyatlar - bu «yaxshilik va yomonlik», «haqiqat yoki yolg'on», «chiroyli yoki xunuk» kontekstida ko'rib chiqiladigan turli xil ma'naviy shakllanishlarning (g'oyalar, nazariyalar, tasvirlar) insoniy, ijtimoiy va madaniy ahamiyatini ko'rsatadigan kategoriya. «adolatli yoki adolatsiz» «Ma'naviy qadriyatlar insonning ijtimoiy tabiatini va uning yashash sharoitlarini ifodalaydi.

Talabalarning ma'naviy-axloqiy rivojlanishi va kasbiy tayyorgarligi birligini shakllantirish kognitiv, aksiologik va faoliyat komponentlariga kompleks ta'sir ko'rsatish bilan yanada samarali amalga oshiriladi. Shu bilan birga, ma'naviyat shaxsning hayotga, odamlarga, o'ziga bo'lgan qadriyat-ma'naviy munosabati bilan ajralib turadigan va ijodkorlik va o'z-o'zini takomillashtirishga faol intilishda namoyon bo'ladigan yaxlit, tizimli shakllanish sifatida ishlaydi. Ma'naviy-axloqiy tarbiya jarayonining sub'ektlari o'qituvchilar va talabalardir. Yuqoridagi barcha komponentlar ta'lim muassasasi uchun innovatsion muhit yaratadi, tashqi ta'lim ta'sirini qimmatli tushunishni rag'batlantiradi.

O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning o'ziga xosligi pedagogik ta'sirlarni farqlash, individuallashtirish, sinfdan tashqari ishlarni o'rta kasb-hunar ta'limi muassasasida kasbiy ijodiy faoliyatdagi mustaqillikka va faollikka yo'naltirishdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'uxati

Бурнард Ф. Тренинг навыков консультирования. - СПб.: Питер, 2002. -256 с.

Деркач А.А. Акмеология: личностное и профессиональное развитие человека. Кн.3 Акмеологические резервы развития творческого потенциала личности. - М.: РАГС, 2001 - 538 с.

Дьяченко М.И., Кандыбович Л. А. Психологический словарь-справочник. - Мн. Харвест, М.: АСТ, 2001.-414 с.

Зыкина Е.Б. Основы культурологи: Учебное пособие для студентов мед. университетов - Курск: КГМУ, 2003. -156с.

Исаев В.В. «Круглый стол» в Институте Стратегических инноваций// Инновации, 2001, №8.

Клюева Н.В. Технология работы психолога с учителем. - М.: ТЦ «Сфера», 2000.- 192 с.